# Lijst van mariene mollusken uit het noordelijk gedeelte van de Rode Zee, III

door Henk K. Mienis

In deze derde lijst van mollusken uit het noordelijk gedeelte van de Rode Zee d.w.z. de Golf van Eilat (= Golf van Aqaba), de Golf van Suez en de Rode Zee, daar waar zij grenst aan het meest zuidelijke deel van het schiereiland Sinai, willen we even stil blijven staan bij de Keverslakken (Loricata). In de meeste werken betreffende de fauna van de Rode Zee komen de keverslakken er maar karig aan te pas: of zij worden in het geheel niet genoemd, of het aantal vermelde soorten beperkt zich tot een twee- of drietal. Door het werk van Leloup (1960) zijn de keverslakken gelukkig niet geheel in het vergeethoekje geraakt. In totaal worden door Leloup 12 soorten genoemd, waarvan wij er één niet aanvaarden: Chiton corallinus Risso, 1826. Het voorkomen van deze soort in de Golf van Eilat is gebaseerd op één enkel exemplaar dat volgens het etiket door de helaas ondertussen overleden Professor Heinz Steinitz bij Eilat gevonden zou zijn. Daar een verwisseling van etiketten niet tot de onmogelijkheden behoort en deze soort later nooit teruggevonden is, lijkt het ons beter deze vermelding van de normaal in de Middellandse Zee levende soort, verder buiten beschouwing te laten. Leloup (1960: 36) vermeldt ook nog een tweede soort: Chiton olivaceus Spengler, 1897 var. affinis Issel, 1869, die een nadere toelichting vereist. Leloup beschouwt Chiton affinis Issel, 1869, als een variatie van Chiton olivaceus Spengler, 1897, uit de Middellandse Zee. Mocht dit juist zijn, dan zou men volgens de regels der nomenclatuur de Middellandse Zee vorm als een variatie moeten beschouwen van Chiton affinis uit de Rode Zee, daar de beschrijving van Issel een prioriteit heeft van 28 jaar. Dit zou echter wel een zeer ingrijpende nomenclatorische verandering teweeg brengen. Zover hoeft het echter niet te komen, want onlangs heeft Yaron (1973: 15-17) aangetoond dat we hier met twee verschillende soorten te doen hebben. Een mening die wij niet alleen vanuit nomenclatorisch oogpunt maar al te graag delen. Al met al zijn hierdoor elf soorten keverslakken tot nog toe in het noordelijk gedeelte van de Rode Zee aangetroffen, en wel de volgende soorten:

LORICATA

Familie CRYPTOPLACIDAE

Genus Placellozona

Placellozona laqueata (Sowerby, 1841)

Diverse exemplaren zijn in de loop der tijd in de omgeving van Eilat gevonden. De algemene verspreiding strekt zich uit over een groot deel van de Indische en Pacifische Oceaan.

Genus Acanthochitona Gray, 1821

Acanthochitona curvisetosus Leloup, 1960

Slechts bekend van Eilat.

Acanthochitona penicillatus (Deshayes, 1863)

Een soort uit het westelijk gedeelte van de Indische Oceaan. Vondsten zijn zowel bekend van de Golf van Eilat als van de Golf van Suez.

Genus Cryptoplax Blainville, 1818

Cryptoplax sykesi Thiele, 1909

Deze soort werd oorspronkelijk beschreven van de Rode Zee, maar is ook bekend van "Indo-China".

Familie ISCHNOCHITONIDAE

Genus Ischnochiton Gray, 1847

Ischnochiton yerburi Smith, 1891

Deze soort is endemisch en komt alleen voor in de Golf van Aden en de Rode Zee.

Familie CHITONIDAE

Genus Chiton Linnaeus, 1758

Chiton affinis Issel, 1869

In zijn verspreiding blijft deze soort beperkt tot de Rode Zee en het westelijk gedeelte van de Indische Oceaan.

Chiton platel Thiele, 1909

Eveneens een soort die alleen in de Golf van Aden en de Rode Zee voorkomt.

Genus Acanthopleura Guilding, 1830

Acanthopleura haddoni Winckworth, 1927

Een niet zeldzame soort, die in zijn verspreiding beperkt blijft tot de Rode Zee, Golf van Aden en de Arabische Zee.

Genus Tonicia Gray, 1847

Tonicia perligera Thiele, 1909

Een endemische soort, die niet buiten de Rode Zee voorkomt.

Tonicia suezensis (Reeve, 1847)

Deze soort komt tamelijk algemeen voor in de Golf van Eilat en de Golf van Suez. Exemplaren zijn ook gevonden langs de kust van Soedan en op de Seychellen.

Genus Onithochiton Gray, 1847

Onithochiton lyelli (Sowerby, 1832)

Deze soort werd als Onithochiton erythraeus door Thiele (1909: 98, plt. 10, fig. 53-55) beschreven. Als basis diende materiaal van El Tûr, Sinai. Volgens Leloup (1960: 42) is Thiele's taxon echter een junior synoniem van de wijsverspreide Indo-Pacifische soort O. lyelli.

Een verder onderzoek zal moeten uitmaken of deze lijst kompleet is. Daar echter onze kennis zo goed als geheel gefundeerd is op toevallige vondsten, kunnen aanvullende gegevens nog verwacht worden.

LITERATUUR

Leloup, E., 1960. Amphineures du Golfe d'Aqabe et de la Peninsule Sinai. Bull. Sea Fish. Res. Stat., 29: 25-55.

Thiele, J., 1909. Revision des Systems der Chitoniden. Zoologica 22 (56): 1-132.

- Yaron -

Yaron, I., 1973. A note on the taxonomic status of Chiton affinis Issel. Argamon, Israel J. Malac., 4(1): 15-17.

Adres van de schrijver:

The Hebrew University of Jerusalem,
Department of Zoology,
Section Mollusca,
Jerusalem, Israel.

In -